

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสบการณ์การพยาบาลแบบองค์รวมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพปรากฏการณ์วิทยาแบบเฮร์เมเนิวติกซ์ (hermeneutic phenomenology) มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยาย และอธิบายการพยาบาลแบบองค์รวมของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เกี่ยวกับการรับรู้และการให้ความหมายของการพยาบาลแบบองค์รวม การปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม ผลของการให้การพยาบาลแบบองค์รวม ปัจจัยส่งเสริมในการพยาบาลแบบองค์รวม ปัญหา/อุปสรรค และการแก้ไขปัญหาการพยาบาลแบบองค์รวม รวมทั้งคุณลักษณะของพยาบาลในการพยาบาลแบบองค์รวม คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ คือ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่มากกว่า 1 ปี และรับรู้ว่าคุณเองมีประสบการณ์ในการพยาบาลแบบองค์รวม และผู้ร่วมงาน และ/หรือผู้ใช้บริการให้การยอมรับว่าปฏิบัติงานพยาบาลดี และยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้อาศัยวิธีการบอกต่อของผู้ให้ข้อมูลรายแรก อาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมวิชาชีพพยาบาล ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ และเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้ จำนวนทั้งหมด 13 ราย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 12 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2546 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 โดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก ร่วมกับการบันทึกเทป การบันทึกภาคสนาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นทำการแปลผลข้อมูลรายวัน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียดไปพร้อมๆ กันในแต่ละราย ตามวิธีการวิเคราะห์ของแวนมานัน (van Manen, 1990) ทำการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลจะมีความอิ่มตัวในแต่ละราย และในภาพรวมของการศึกษา การตรวจสอบข้อมูลที่ได้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลดังกล่าวกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบอีกครั้งทั้งในระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล และเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจนเสร็จสิ้น หากได้ข้อมูลเพิ่มเติมจะนำมาวิเคราะห์เพิ่มเติมต่อไป รวมทั้งมีการนำไปตรวจสอบความตรง ความถูกต้องของข้อมูลกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตลอดกระบวนการ โดยเริ่มตั้งแต่การ เก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 13 ราย เป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุระหว่าง 29-46 ปี สถานภาพสมรสคู่ 10 ราย สถานภาพโสด 3 ราย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ 12 ราย และศาสนาอิสลาม 1 ราย ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 9 ราย กำลังศึกษาต่อปริญญาโท 1 ราย และระดับปริญญาโท 3 ราย มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 6 - 23 ปี โดยปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยแผนกอายุรกรรมจำนวน 2 ราย ศัลยกรรมจำนวน 3 ราย นรีเวชจำนวน 2 ราย ตา หู คอ จมูก จำนวน 2 ราย ผู้ป่วยหนักจำนวน 2 ราย ห้องคลอด (โรงพยาบาลชุมชน) จำนวน 1 ราย และหอผู้ป่วยใน (โรงพยาบาลชุมชน) จำนวน 1 ราย ส่วนใหญ่ผ่านการอบรม/ประชุมวิชาการ/การเข้าฟังบรรยายที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลแบบองค์รวมมีจำนวนตั้งแต่ 1 ครั้ง ถึงมากกว่า 10 ครั้ง

2. ประสบการณ์การพยาบาลแบบองค์รวมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

2.1 ผู้ให้ข้อมูลรับรู้และให้ความหมายการพยาบาลแบบองค์รวมมี 4 ลักษณะ ดังนี้ คือ 1) การดูแลเสมือนญาติ 2) การดูแลที่ครอบคลุมเสมือนการปลูกต้นไม้ 3) แกนหลักในการดูแล และ 4) การดูแลที่ยึดผู้ป่วยเป็นหลัก และคำนึงถึงบริบททางสังคมวัฒนธรรม

2.2 การปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมมี 8 ลักษณะที่สำคัญ 1) สร้างสัมพันธภาพจากใจ 2) ทำความเข้าใจผู้ใช้บริการเชื่อมโยงถึงบริบทที่บ้าน 3) ปรับสมดุลกาย จิต สังคม จิตวิญญาณ 4) ประยุกต์ใช้เทคนิคเชี่ยวชาญ 5) ส่งเสริมการใช้ศักยภาพของผู้ใช้บริการในการดูแลตนเอง 6) ส่งเสริมให้ญาติเข้ามามีส่วนร่วม 7) ประสานทีมเชื่อมโยงการดูแลที่ต่อเนื่อง และ 8) ดูแลญาติผู้ใช้บริการ

2.3 ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมตามการรับรู้ของพยาบาล สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการ ได้แก่ (1) คลายทุกข์ทั้งกายจิต (2) มีความรู้ในการดูแลตนเอง และ (3) ตายตาหลับ 2) ผลที่เกิดขึ้นกับพยาบาล ได้แก่ (1) ได้รับความไว้วางใจ และได้รับความร่วมมือจากผู้ให้บริการ และญาติ (2) แสดงบทบาทอิสระของพยาบาลได้ชัดเจน (3) ผู้ใช้บริการเห็นคุณค่าในวิชาชีพ และ (4) ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน มีความสุขอึดอึดใจเป็นพลังให้ต่อสู้ และ 3) ผลต่อหน่วยงาน ได้แก่ (1) ลดข้อร้องเรียน และ (2) ตัดใจในบริการ

2.4 ปัจจัยส่งเสริมในการให้การพยาบาลแบบองค์รวมมี 5 ลักษณะ คือ 1) ภูมิหลังส่วนบุคคลของพยาบาล ได้แก่ (1) การเลี้ยงดู และปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว (2) ธรรมชาติส่วนบุคคล และ (3) การมีแบบอย่างที่ดี และการเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต 2) ระบบงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม ได้แก่ (1) เป็นพันธกิจ นโยบายของโรงพยาบาล (2) ระบบการมอบหมายงานแบบเจ้าของใจ (3) การประกันคุณภาพโรงพยาบาล และ (4) ความร่วมมือของแพทย์

3) นโยบายการประกันสุขภาพ 4) วัฒนธรรมเอื้ออาทร และ 5) ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

2.5 ปัญหา/อุปสรรคในการพยาบาลแบบองค์รวม พบว่ามี 7 ด้าน คือ 1) ปัญหาตัวบุคคล ได้แก่ 'ไม่รู้' ไม่เข้าใจผู้ป่วยอย่างเพียงพอ 2) ปัญหาเพื่อนร่วมงาน ได้แก่ (1) 'ไม่รู้' ไม่เข้าใจและขาดทักษะการดูแลแบบองค์รวม (2) มีทัศนคติ และพฤติกรรมไม่เหมาะสม (3) มุมมองการทำงานที่ต่างกัน (4) ขาดทีมช่วยดูแล และ (5) ความเครียดในการทำงานร่วมกัน 3) ปัญหากระบวนการทำงาน ได้แก่ (1) ภาระงานหนัก อัตรากำลังไม่เพียงพอ (2) ระบบงานแบบเดิมขาดการกระตุ้น (3) ระบบการบันทึกไม่ครอบคลุม และ (4) ความล่าช้าในการบริการ 4) ปัญหาทัศนคติของผู้บริหารในการดูแลแบบองค์รวม 5) ปัญหาการสื่อสาร 6) ปัญหาขาดองค์ความรู้ด้านการพยาบาลแบบองค์รวม ได้แก่ (1) งานวิจัยน้อยไม่ชัดเจน (2) รูปแบบการประเมินการพยาบาลแบบองค์รวมยังไม่ชัดเจน และ 7) ปัญหาที่เกิดจากผู้ให้บริการ ได้แก่ (1) ผลของความเจ็บป่วย (2) ความคาดหวังสูงเกินไป (3) ปัญหาภายในครอบครัว และ (4) ปัญหาที่พักญาติ

2.6 การแก้ไขปัญหาในการพยาบาลแบบองค์รวม พบว่า มีวิธีในการแก้ไข 12 วิธี ดังนี้ 1) การทบทวนตนเอง 2) ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม 3) การจัดทำแนวปฏิบัติในการทำงานร่วมกัน 4) การบริหารความตึงเครียด 5) การชี้แจงให้ผู้บริหารรับทราบปัญหาในการปฏิบัติงาน 6) การบริหารเวลา และบริหารงาน 7) การปรับปรุงแบบฟอร์มการบันทึกให้ครอบคลุมการพยาบาลแบบองค์รวม 8) การปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหารให้เห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม 9) การเรียนรู้ภาษา การสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง และการสื่อสารผ่านญาติ 10) การใช้ระบบการประเมินตัวชี้วัดการพยาบาลแบบองค์รวม 11) การประเมินจากบุคคลภายนอก และ 12) การประเมินการปฏิบัติงานร่วมกันของพยาบาล

6. คุณลักษณะของพยาบาลในการพยาบาลแบบองค์รวมมี 5 ลักษณะ คือ 1) มีความตระหนักในบทบาท และหน้าที่ 2) มีความรู้ และมีศิลปะในการดูแล 3) มีน้ำใจเอื้ออาทร 4) มีความกล้า และมีความคิดสร้างสรรค์ และ 5) มีหลักธรรมในการดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาประสบการณ์การพยาบาลแบบองค์รวมของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ผลการวิจัยสามารถเห็นภาพปรากฏการณ์ของการดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่แบบองค์รวม ซึ่งสะท้อนลักษณะการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมที่เป็นจริงทางการพยาบาลได้อย่างชัดเจน ซึ่งทำให้เกิดข้อคิดในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพทางการ

พยาบาลแบบองค์รวมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังข้อเสนอแนะ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติการพยาบาล 2) ด้านการศึกษา และพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล 3) ด้านการบริหารการพยาบาล และ 4) ด้านการวิจัยการพยาบาล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1. จากผลการศึกษา พบว่า พยาบาลเพื่อนร่วมงานมีความเข้าใจว่า การพยาบาลแบบองค์รวม จะต้องใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติดูแลผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิดพลาด ดังนั้นควรมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดของพยาบาลในเรื่องระยะเวลาที่ต้องใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม ซึ่งแท้จริงแล้วพยาบาลสามารถใช้ระยะเวลาเพียงสั้นๆ 5-10 นาที ในการดูแลทุกๆ กิจกรรมการพยาบาล เช่น การตรวจวัดสัญญาณชีพ การเช็ดตัว โดยการแสดงถึงความเอาใจใส่ ให้ความเมตตา เอื้ออาทร สนใจทุกรายละเอียดของผู้ป่วย การปฏิบัติเหล่านี้ก็สามารถสื่อถึงการดูแลแบบองค์รวมได้อย่างชัดเจน

2. ปรับเปลี่ยนแนวคิดของพยาบาลในเรื่องบทบาท และหน้าที่ของพยาบาลในการพยาบาลแบบองค์รวม ซึ่งแท้จริงแล้วพยาบาลมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้การดูแลช่วยเหลือ คอยให้คำแนะนำ ให้ข้อมูล เพื่อกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการดึงศักยภาพของตนเองมาใช้ในการดูแลสุขภาพให้มากขึ้น และสามารถดำรงอยู่กับภาวะเจ็บป่วยได้อย่างสมดุล และเกิดความสุขในการดำรงชีวิต

ด้านการศึกษา และพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล

1. จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า แม้จะมีหลักสูตรการเรียนการสอนทางการพยาบาลที่เน้นให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการพยาบาลแบบองค์รวม แต่พยาบาลส่วนใหญ่ เมื่อจบการศึกษายังไม่เข้าใจแนวคิดในการดูแลแบบองค์รวมสู่การปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างชัดเจน และต้องอาศัยระยะเวลาในการศึกษา เรียนรู้ และฝึกฝนทักษะต่างๆ เป็นเวลายาวนาน ดังนั้นควรมีการจัดชั่วโมงการเรียนการสอนที่เน้นทั้งภาคทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมที่ชัดเจน รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนควรเป็นแบบอย่างในการฝึกปฏิบัติดูแลผู้ใช้บริการแบบองค์รวมอย่างชัดเจน ทั้งนี้จะช่วยลดระยะเวลาในการพัฒนาตนเอง (พยาบาล) สู่การพยาบาลแบบองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์ได้รับการศึกษาทางด้านพุทธศาสนา จะสามารถนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต และใช้ในการปฏิบัติงานทางการพยาบาลได้เป็นอย่างดี ดังนั้นสถาบันการศึกษา ควรจัดให้มีหลักสูตร และรายวิชาเกี่ยวกับพุทธธรรมกับการพยาบาล และ/หรือศาสนากับการพยาบาล จะช่วยเกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาพยาบาลในการนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานทางการ

พยาบาลต่อไป รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาในหน่วยงาน เช่น การฟังเทศน์ การพัฒนาจิต เพื่อให้พยาบาลผู้ปฏิบัติงานสามารถนำหลักธรรม คำสอนต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตต่อไป

3. จากผลการศึกษา พบว่า พยาบาลเพื่อนร่วมงาน ยังขาดความรู้ และทักษะในการพยาบาลแบบองค์รวม ดังนั้น ควรจัดอบรมการพยาบาลแบบองค์รวม โดยเชิญอาจารย์พยาบาล หรือพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการพยาบาลแบบองค์รวมมาพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกับบุคลากรในโรงพยาบาลซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเห็นภาพในการปฏิบัติกรพยาบาลแบบองค์รวมที่ชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะการพยาบาลด้านจิตสังคม และด้านจิตวิญญาณ

4. ผู้บริหาร หัวหน้าหอผู้ป่วยควรสนับสนุนให้พยาบาลที่มีความรู้ ความสามารถนำเทคนิคต่างๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการรักษาการแพทย์แผนปัจจุบัน เช่น เทคนิคการผ่อนคลายสมาธิ คนตรีบำบัด เป็นต้น ทั้งนี้ต้องคำนึงความเหมาะสมในวิธีการที่สอดคล้องกับความต้องการ และความเชื่อของผู้ใช้บริการเป็นหลัก

5. คัดเลือกพยาบาลที่มีความรู้ ความสามารถในการดูแลผู้ป่วยประจำหอผู้ป่วยต่างๆ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการดูแลผู้ใช้บริการแบบองค์รวมให้แก่เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน เพื่อเพิ่มบรรยากาศในการดูแลผู้ใช้บริการแบบองค์รวมให้มากขึ้น

6. จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยในเรื่องการเลี้ยงดูทางครอบครัว เป็นปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญที่จะช่วยในการปลูกฝังลักษณะนิสัย ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้แบบอย่างที่ดีงามจากครอบครัว โดยเฉพาะบิดา มารดา และญาติผู้สูงอายุ ดังนั้นการให้ความรัก ความเอาใจใส่ภายในครอบครัวที่อบอุ่น จะมีส่วนช่วยให้สมาชิกในครอบครัวเติบโต และเกิดการเรียนรู้สิ่งที่ดีงาม ส่งผลต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะบุคคลที่ต้องประกอบอาชีพช่วยเหลือดูแลเพื่อนมนุษย์

ด้านการบริหารพยาบาล

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบริหารจัดการงานต่างๆ ที่คำนึงถึงการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม เช่น การจัดอัตรากำลังคน คำนึงถึงระยะเวลาในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม โดยเฉพาะการดูแลด้านจิตใจ จิตวิญญาณ

2. หัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลรุ่นพี่ เป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยกระตุ้น และปลุกฝังการพยาบาลแบบองค์รวมแก่ผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม

3. ควรมีรูปแบบการพยาบาลแบบองค์รวมที่ชัดเจน และจัดทำเป็นมาตรฐานในแต่ละหน่วยงาน และครอบคลุมทั่วทุกโรงพยาบาล เช่น การนำผลของการวิจัยไปใช้ในเรื่อง การพยาบาลแบบองค์รวมเป็นการดูแลแบบไม่ตายตัว ให้การดูแลเปรียบเสมือนญาติมิตร เป็นต้น

4. จากผลการศึกษา พบว่ามีปัญหาในการบันทึกทางการพยาบาลที่ยังไม่ครอบคลุมการพยาบาลแบบองค์รวมทั้งตัวแบบฟอร์ม และการบันทึกการพยาบาล (nurse note) ดังนั้นควรปรับปรุงแบบฟอร์มในการบันทึกทางการพยาบาลให้ครอบคลุมการพยาบาลแบบองค์รวมมากขึ้น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับมิติด้านจิตสังคม และด้านจิตวิญญาณ

5. ควรมีการพัฒนาารูปแบบหอผู้ป่วย ให้เป็นไปในลักษณะการดูแลแบบองค์รวมอย่างแท้จริง ทั้งจากพยาบาลผู้ให้การดูแล ที่จะพัฒนาสู่ความสมดุลในตนเอง รวมทั้งมีการประสานเชื่อมโยงให้สหวิชาชีพต่างๆ และผู้ร่วมงานทุกระดับรับรู้ และเข้าใจแนวคิดการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในปฏิบัติงานให้มีทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกัน

ด้านการวิจัยการพยาบาล

1. จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยในเรื่องการศึกษาทางศาสนา มีส่วนในการส่งเสริมการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมของพยาบาลผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นจึงควรศึกษาเกี่ยวกับหลักทางศาสนา ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมปัจจัยดังกล่าวประยุกต์ใช้ในการบริการทางสุขภาพตามบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยได้อย่างชัดเจน

2. จากการศึกษาในครั้งนี้ จะเห็นได้ว่ามีความหลากหลายของผู้ให้ข้อมูลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยต่างๆ ซึ่งรายละเอียดในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมในแต่ละหอผู้ป่วย ถึงแม้ว่าจะมีหลักการในการดูแลที่คล้ายคลึงกัน แต่ในรายละเอียดของการปฏิบัติมีความแตกต่างกัน เช่น ลักษณะของหอผู้ป่วยปิดในกลุ่มผู้ป่วยหนัก และห้องคลอด เป็นต้น ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยในรูปแบบเดียวกันแต่เน้นการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยต่างๆ เพื่อให้ได้รูปแบบการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน

3. ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้การปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมทั้งในกลุ่มของพยาบาลและกลุ่มผู้ใช้บริการ เพื่อให้เห็นภาพการให้บริการและการใช้บริการที่ได้รับอย่างแท้จริง ทั้งในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ

4. ศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับการรับรู้และการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมในกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ ทติยภูมิ ปฐมภูมิ รวมทั้งพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว (PCU) ในภาพรวมของพยาบาลพื้นที่ภาคใต้ และในบริบทอื่นๆให้ครอบคลุม

5. ศึกษาวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเทคนิคต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ใช้บริการร่วมกับการรักษาทางการแพทย์แผนปัจจุบัน (complementary therapy) เช่น ขั้นตอนการปฏิบัติ ผลการปฏิบัติ ปัจจัยส่งเสริม ปัญหาและการแก้ไขในการนำเทคนิคเหล่านั้นมาใช้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำ องค์ความรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ศึกษาและพัฒนาารูปแบบการประเมินผลการพยาบาลแบบองค์รวมให้ชัดเจน เพื่อนำเครื่องมือมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด/ทัศนคติของผู้บริหารในการจัดการบริหารระบบงาน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวางนโยบาย การบริหารจัดการงานต่างๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม

จุดเด่นของการศึกษา

1. จากผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าพยาบาลจะต้องมีความสมดุลภายในตนเอง มีการพัฒนาสุขภาพของตนเองแบบองค์รวม เพื่อเตรียมความพร้อม และเกิดความเข้าใจในการช่วยเหลือดูแลบุคคลอื่นแบบองค์รวมต่อไป

2. จากผลการศึกษา พบว่า การเลี้ยงดูภายใต้สังคมนวัตกรรมไทย เป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งช่วยในการปลูกฝังความคิด ความเชื่อ ความศรัทธาในเรื่องความกตัญญูกตเวทิต่อบิดา มารดา และญาติผู้สูงอายุ รวมทั้งการแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของคนไทยที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในยามที่เพื่อนมนุษย์เกิดความทุกข์ทรมาน ผลจากการศึกษาดังกล่าว จึงเป็นการแสดงเอกลักษณ์ของสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

3. จากผลการศึกษา จะเห็นได้ว่า การเข้าใจหลักศาสนา จะช่วยให้เข้าใจการพยาบาลแบบองค์รวมได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

การสะท้อนประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาวิจัย

1. การศึกษาในครั้งนี้ ถึงแม้ในกระบวนการศึกษาจะมีความยากลำบากตลอดทุกขั้นตอน และต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาที่ยาวนาน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยต้องใช้ความอดทน และเพียรพยายามเป็นอย่างมากจนสามารถศึกษาจนเสร็จสิ้น แต่จากประสบการณ์ที่ได้รับ ผู้วิจัยได้เรียนรู้ประสบการณ์ในการพยาบาลแบบองค์รวมจากพยาบาลผู้ให้ข้อมูลที่มีความรู้ ความสามารถ มีทัศนคติ ความเชื่อ และแบบฉบับในการปฏิบัติงานดูแลผู้ใช้บริการอย่างน่าชื่นชม ซึ่งจากประสบการณ์ในการทำงานของผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนัก และเรียนรู้วิธีการในการดูแลผู้ใช้บริการแบบองค์รวมมากขึ้น พร้อมๆกับการมีแนวคิด ทัศนคติในการทำงานที่กว้างขึ้น เข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมในระบบการทำงานมากขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานที่เน้นการพยาบาลแบบองค์รวม พร้อมๆ กับการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เพื่อนร่วมวิชาชีพมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาความรู้ และความสามารถของผู้วิจัยในการดูแลผู้ใช้บริการแบบองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

2. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพนักวิจัยจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาในการศึกษา รวมทั้งประเด็นที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน ซึ่งจะมีผลต่อการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้ได้ตรงกับการศึกษา ซึ่งจะ ช่วยลดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

3. ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะต้องมีสมาธิในการตั้งใจฟังคำบอกเล่าเป็นอย่างมาก มีการจดบันทึกประเด็นสำคัญ เพื่อนำประเด็นเหล่านั้นมาสัมภาษณ์เจาะลึกให้เกิดความชัดเจน และละเอียดลึกซึ้ง

4. สำหรับนักวิจัยใหม่ อย่างเช่น นักวิจัยในระดับปริญญาโท จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อจะช่วยให้ นักวิจัยเข้าใจประเด็นที่จะศึกษา การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ตรงกับการศึกษา ซึ่งจะ ช่วยลดความตึงเครียด และลดระยะเวลาในการ เก็บข้อมูลได้

5. ก่อนการสัมภาษณ์ควรมีการโทรศัพท์ยืนยันวัน และช่วงเวลาในการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้ง เพื่อไม่ให้เสียเวลาในการเตรียมตัวก่อนสัมภาษณ์ และการเดินทาง

6. ควรเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์ให้เรียบร้อย ได้แก่ การตรวจความพร้อมของเครื่องบันทึกเทป ศึกษาวิธีการใช้ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการบันทึก ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้เลือกม้วนเทปที่เหมาะสมกับการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง ซึ่งเป็น การช่วยประหยัดม้วนเทปในการบันทึกข้อมูลได้ (ความยาวม้วนเทป มีความยาว 60 นาที 90 นาที และ 120 นาที)

7. หากเกิดความเครียดในระหว่างการศึกษาวิจัยควรมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกกับเพื่อนที่ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยกัน รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ท่านอื่นๆ ที่รู้จักสนิทสนม ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแบ่งปันความรู้สึกต่างๆร่วมกัน และช่วยให้ตนเองมี กำลังใจ ในการศึกษาต่อไปจนสำเร็จ

8. ในการศึกษาวิจัยไม่จำเป็นที่จะต้องมีการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สนใจเท่านั้น อาจจะมีการพูดคุยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เข้าใจ ปรากฏการณ์ที่ศึกษาเพิ่มมากขึ้น เช่น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยในคลินิกเวชปฏิบัติครอบครัว (PCU) ซึ่งจะช่วยทำให้เข้าใจ ปรากฏการณ์ของการพยาบาลแบบองค์รวมต่อเนื่องจากโรงพยาบาลไปถึงในชุมชนได้ชัดเจนขึ้น

9. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพขอให้ผู้วิจัยที่สนใจศึกษาในด้านนี้ ต้องใช้ความอดทน อดทน และความเพียรพยายามเป็นอย่างมากตลอดกระบวนการศึกษา พร้อมทั้ง การเปิดใจยอมรับ และ เข้าใจสถานการณ์เฉพาะหน้าต่างๆที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในขั้นตอนของการนัด สัมภาษณ์ และขณะสัมภาษณ์

สุดท้ายนี้ขออวยพรให้นักวิจัยเชิงคุณภาพทุกท่าน จงสนุกกับกระบวนการต่างๆในการวิจัย ซึ่งจะได้เกิดการเรียนรู้ และผ่านประสบการณ์ที่มีค่ายิ่ง